

Strategic Educational Management of Aekthaweewit School Toward Internationalization in the Era of Artificial Intelligence

Khomsan Suphakrong^{1*} Somkiet Tunkaew² and Prawet Wetcha²

¹ Master student, Master of education in educational administration, Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

² Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: tazmaniadevil000333@gmail.com

ABSTRACT

This study aims to develop strategies for educational management at Aekthaweewit School towards Internationalization in the era of artificial intelligence. A mixed methods research design was employed, incorporating the Appreciative Inquiry Conference (AIC) process to foster participatory engagement. For the quantitative component, the sample consisted of 213 participants, comprising one school licensee, six school board members, and eighteen teachers selected through purposive sampling, along with 188 parents who were selected using simple random sampling based on Yamane's (1973) formula. For the qualitative component, data were gathered from 27 informants, including one school administrator, one licensee, six teachers, six board members, eight parent representatives, three experts, and two research assistants, all selected through purposive sampling. Research instruments included questionnaires and data recording forms for the quantitative data, while in-depth interviews, document analysis guidelines, and participatory AIC sessions were used for qualitative data collection. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics—mean and standard deviation—along with inferential statistics appropriate to the nature of the data. Qualitative data were analyzed through content analysis, combined with benchmarking techniques and a consensus model. The study revealed four key strategies for educational management at Aekthaweewit School towards Internationalization in the era of artificial intelligence: 1) Establishing Sustainable Educational Networks: Emphasis is placed on effective public relations and strengthening relationships with parents and the community to promote the school's identity and image. 2) Enhancing Learning Quality to Meet International Standards: This involves the integration of digital technologies, implementation of STEAM education, and promotion of active learning approaches. 3) Improving Management Efficiency through Smart Technologies: Educational information systems (SIS) and artificial intelligence (AI) are utilized to optimize administrative processes and decision-making. 4) Empowering Personnel towards Professionalism and Sustainable Development: Focus is placed on the continuous development of teachers and staff in both instructional and managerial capacities through training programs and the application of Agile principles.

Keywords: Strategic Management, Educational Administration, Internationalization, Artificial Intelligence Era

กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกทวิวิทย์สู่สากลในยุคปัญญาประดิษฐ์

คมสันต์ สุผาครอง^{1*} สมเกียรติ ตุ่นแก้ว² และ ประเวศ เวชชะ²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประเทศไทย

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: tazmaniadevil000333@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกทวิวิทย์สู่สากลในยุคปัญญาประดิษฐ์ การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Appreciative Inquiry Conference: AIC) ในส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 213 คน ประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต 1 คน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน 6 คน ครูผู้สอน 18 คน คัดเลือกแบบเจาะจง และผู้ปกครองนักเรียน 188 คน ซึ่งคัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสูตรของ Yamane (1973) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลรวม 27 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ผู้รับใบอนุญาต 1 คน ครู 6 คน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน 6 คน ตัวแทนผู้ปกครอง 8 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน และผู้ช่วยนักวิจัย 2 คน คัดเลือกโดยวิธีการแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูลสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางวิเคราะห์เอกสาร และการประชุมแบบมีส่วนร่วม (AIC) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร่วมกับสถิติเชิงอนุมานตามลักษณะของข้อมูล ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับเทคนิค Benchmarking และ Consensus Model ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกทวิวิทย์สู่สากลในยุคปัญญาประดิษฐ์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ (1) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อความยั่งยืนทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์และภาพลักษณ์ของโรงเรียน (2) การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล โดยเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล การเรียนรู้แบบ STEAM และ Active Learning (3) การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ โดยใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา (SIS) และ AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และ (4) การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาครูและบุคลากรในด้านการเรียนการสอนและการบริหารผ่านการฝึกอบรมและการใช้แนวคิด Agile

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร, การจัดการศึกษา, สู่สากล, ยุคปัญญาประดิษฐ์

© 2025 JAE: Journal of Applied Education

บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) กำลังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงหลายภาคส่วนของสังคม การศึกษาก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากผลกระทบนี้ โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่ของการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ (Bozkurt & Sharma, 2020) การใช้เทคโนโลยี AI ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน แต่ก็ยังมีปัญหาท้าทายที่ต้องจัดการ เช่น การขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี และความท้าทายในการปรับตัวของสถานศึกษาต่าง ๆ ซึ่งทวีความสำคัญในบริบทของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2564)

โรงเรียนเอกทวิวิทย์ จังหวัดเชียงราย เป็นโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งมีความพยายามในการยกระดับการศึกษาของนักเรียนให้สามารถแข่งขันในระดับสากลได้ การนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในการบริหาร

จัดการการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568) อย่างไรก็ตาม โรงเรียนเอกทวิวิทย์ยังเผชิญกับอุปสรรคในการนำ AI มาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการ เนื่องจากขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา ขาดความรู้และความเข้าใจในเทคโนโลยีที่ซับซ้อน รวมถึงข้อจำกัดด้านการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา (เฉลิม จักรชุม, 2559) ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี AI ที่มีศักยภาพในการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างเต็มที่

แม้ว่ามีการสนใจในการใช้ AI ในการศึกษามากขึ้น แต่ยังคงขาดข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับการนำ AI ไปใช้ในโรงเรียนเอกชน โดยจากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในปี 2564 พบว่า โรงเรียนเอกชนในประเทศไทยเพียงประมาณร้อยละ 10 เท่านั้นที่ได้นำ AI มาประยุกต์ใช้ในระบบการบริหารจัดการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการนำเทคโนโลยี AI มาใช้ที่ยังค่อนข้างช้าในโรงเรียนเอกชน โรงเรียนเอกทวิวิทย์เผชิญกับอุปสรรค การขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา การขาดความเข้าใจในเทคโนโลยีที่ซับซ้อน และข้อจำกัดด้านการฝึกอบรมครู ซึ่งทำให้การนำ AI มาประยุกต์ใช้ในระบบบริหารจัดการยังไม่เต็มศักยภาพ งานวิจัยก่อนหน้านี้ส่วนใหญ่จะเน้นการศึกษาในเรื่องของการนำ AI มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาโดยทั่วไป รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีในโรงเรียน (Bozkurt & Sharma, 2020; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568) แต่ยังคงขาดการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่โรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นบริบทที่สำคัญที่ยังไม่ได้รับการสำรวจอย่างละเอียด

การศึกษานี้มุ่งเน้นการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนเอกทวิวิทย์ในยุคปัญญาประดิษฐ์ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการบริหารจัดการให้สามารถแข่งขันในระดับสากล (ศิริวรรณ แก้วมูล และ สุรศักดิ์ สุนทร, 2566) นอกจากนี้ยังศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปรับกลยุทธ์ในการนำ AI มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน (Bangkok Bank InnoHub, 2023) งานวิจัยนี้มีเป้าหมายในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล และสามารถประยุกต์ใช้ AI เพื่อพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเอกชนให้ทัดเทียมในระดับสากลอย่างยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเสนอกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกทวิวิทย์สู่สากลในยุคปัญญาประดิษฐ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods Research) (ประเวศ เวชชะ, 2566) ใช้หลักการมีส่วนร่วม (ประเวศ เวชชะ, ไพโรจน์ ด้วนนคร, 2566) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Appreciative Inquiry and Consensus: AIC) (Baker, T., & Palmer, G., 2021) และ แนวคิด Balanced Scorecard (BSC) (Abares, A., & Contreras, M., 2022) ในการวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกทวิวิทย์ทั้งหมด จำนวน 358 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครอง จำนวน 188 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (Cochran, 1977) และสุ่มเลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือผู้ที่มีความเข้าใจและมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกทวิวิทย์สู่สากล จำนวน 27 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารโรงเรียน 8 คน (ผู้รับใบอนุญาต 1 คน ผู้อำนวยการ 1 คน คณะกรรมการ 6 คน) ผู้แทนครู 8 คน ผู้แทนผู้ปกครอง 8 คน และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการศึกษาข้อมูลผ่านเว็บไซต์เกี่ยวกับประวัติการบริหาร ขนาด และสังกัดของโรงเรียนที่มีความน่าสนใจ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods Research) โดยอาศัยทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนเอกทวีวิทย์ในช่วงปีการศึกษา 2564 – 2567 และกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลในยุคปัญญาประดิษฐ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้ แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน แบบบันทึกผลการทดสอบ O-NET และ NT รายงานการประเมินคุณภาพภายใน (SAR) และรายงานการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือเริ่มจากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การออกแบบเครื่องมือการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และการปรับปรุงเพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์พร้อมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นปลายเปิด สำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการการศึกษาโรงเรียนเอกทวีวิทย์ และการมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการการศึกษาโรงเรียนเอกทวีวิทย์ (Bryman, 2016) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (AIC: Appreciation-Influence-Control) กับคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเอกทวีวิทย์ เพื่อประเมินสถานการณ์ปัจจุบันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียน (Smith & Johnson, 2022) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับเหตุปัจจัยสำคัญภายนอกอะไรบ้างที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ โดยมุ่งศึกษาปัจจัยภายนอกตามกรอบ PESTEL Analysis (Aguilar, 1967) และปัจจัยภายในตามกรอบ McKinsey 7-S Framework (Waterman, Peters & Phillips, 1977) พร้อมทั้งใช้ การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (AIC: Appreciation-Influence-Control) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการโรงเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของยุคปัญญาประดิษฐ์ (Organization Development: An International Institute (ODII), 2015) เครื่องมือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ได้พัฒนาโดยการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง สร้างประเด็นคำถามสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย กลยุทธ์ และบริบทของโรงเรียนในยุค AI ก่อนนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรง (Content Validity) ใช้วิธี วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งผลการประเมินพบว่าทุกประเด็นคำถามมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.75–1.00 แสดงว่ามีความตรงตามเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยใช้ระเบียบวิธีที่เหมาะสมกับการศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนเอกทวีวิทย์ในยุคปัญญาประดิษฐ์ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามแนวทางของ Patton (2015) และการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองโดยใช้สูตรของ Yamane (Cochran, 1977) สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารและคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ตลอดจนแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกทวีวิทย์ เก็บข้อมูลจากการทำแบบสอบถามที่กลุ่มเป้าหมายทำใน Google Form ในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแนวคำถามสัมภาษณ์อ้างอิงจากกรอบแนวคิด McKinsey 7-S Framework (Chmielewska, M., Stępień, K., & Deptała, A., 2021) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในของโรงเรียน และ PESTEL Analysis (โสภณ แยมกลั่น, 2565) และวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการจัดการประชุมแบบมีส่วนร่วม (AIC: Appreciation-Influence-Control) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย ทิศทาง และกลยุทธ์ของโรงเรียนในการเข้าสู่มาตรฐานสากล (Sota, C., 2018) เก็บข้อมูลจากการจดบันทึกในระหว่างการสัมภาษณ์ และจดแนวคิดหรือคำถามติดตามผล ดำเนินการไต่ตรองกระบวนการและเนื้อหาของการสัมภาษณ์ การฟังเทปบันทึกเสียง เพื่อได้ข้อสรุปประเด็นสำคัญ หรือหลักแนวคิดสำคัญ เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์ตีความ และหาข้อสรุปเชิงทฤษฎีในภายหลัง เมื่อการจัดกลุ่มสนทนากลุ่มสิ้นสุดลง ผู้วิจัยและคณะได้ร่วมกันสรุปผลการจัดกลุ่มสนทนา การใช้แนวทาง Benchmarking เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการ

การศึกษาของประเทศที่มีมาตรฐานสูง ได้แก่ ฟินแลนด์ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยศึกษาผ่านเอกสารเชิงนโยบาย เว็บไซต์หน่วยงานการศึกษา และฐานข้อมูลวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในประเทศที่มีมาตรฐานการจัดการศึกษา 4 อันดับแรกของโลก (ประเทศฟินแลนด์ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศญี่ปุ่น) สรุปเนื้อหาสำคัญ (Content Analysis) ลงในแบบฟอร์มที่กำหนด

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนย้อนหลัง 3 ปี รายงานผลการทดสอบระดับชาติ (RT, NT, O-NET) รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา (SAR) และรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. (Creswell & Creswell, 2018) เก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 3 ปี ย้อนหลัง ผลการทดสอบระดับชาติ (RT, NT, O-NET) และรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา (SAR) ปี 2564 – 2566

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้อาศัยการบูรณาการระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบที่ครอบคลุม ลุ่มลึก และสะท้อนบริบทจริงของการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกทวิวิทย์ ทั้งในด้านสภาพปัจจุบัน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา การคาดการณ์ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ตลอดจนการกำหนดแนวทางพัฒนาเชิงกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการศึกษาสู่ระดับสากลในยุคปัญญาประดิษฐ์

ในส่วนของการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษา มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา รวมทั้งผลการทดสอบระดับชาติ ได้แก่ การทดสอบ RT (Reading Test), NT (National Test), และ O-NET (Ordinary National Educational Test) ซึ่งถือเป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา อีกทั้งยังรวบรวมข้อมูลจากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งจากการประเมินภายในโรงเรียน (SAR) และการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมีการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ผ่านแบบสอบถามที่ออกแบบและจัดเก็บข้อมูลผ่านระบบ Google Forms ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์ในเชิงสถิติเพื่อสะท้อนมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่หลากหลาย การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อแสดงแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับคุณภาพการศึกษาในแต่ละปี โดยการใช้ค่าเฉลี่ยนี้ช่วยให้เห็นภาพรวมของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในช่วงระยะเวลาที่ศึกษานอกจากนี้ยังใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อวิเคราะห์ความกระจายของข้อมูลและดูความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มนักเรียนในแต่ละปี การแปลผลข้อมูลที่ได้จากการคำนวณใช้เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้กับระดับคุณภาพต่าง ๆ ที่กำหนดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สพฐ. สทศ. และสมศ. ซึ่งระดับคุณภาพจะถูกแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม, ดีมาก, ดี, พอใช้ และควรปรับปรุง การแปลผลนี้ช่วยให้สามารถประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและเปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติได้

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการของโรงเรียน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยใช้ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ร่วมกับการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามแนวทาง AIC (Appreciation-Influence-Control) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและหลากหลายมุมมอง ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กร ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด McKinsey 7-S Framework ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน ได้แก่ กลยุทธ์ (Strategy) โครงสร้าง (Structure) ระบบงาน (Systems) ทักษะ (Skills) วัฒนธรรม (Shared Values) ภาวะผู้นำ (Style) บุคลากร (Staff) กรอบแนวคิดนี้ช่วยในการประเมินและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถในการปรับตัวของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ โดยเน้นที่การเชื่อมโยงและการประสานงานระหว่างแต่ละส่วนขององค์กร ในขณะเดียวกัน การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของโรงเรียน ผู้วิจัยใช้กรอบ PESTEL Analysis ซึ่งครอบคลุมมิติของการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย (Political, Economic, Social, Technological, Environmental, Legal) เพื่อพิจารณาสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการบริหารจัดการของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านี้ช่วยให้

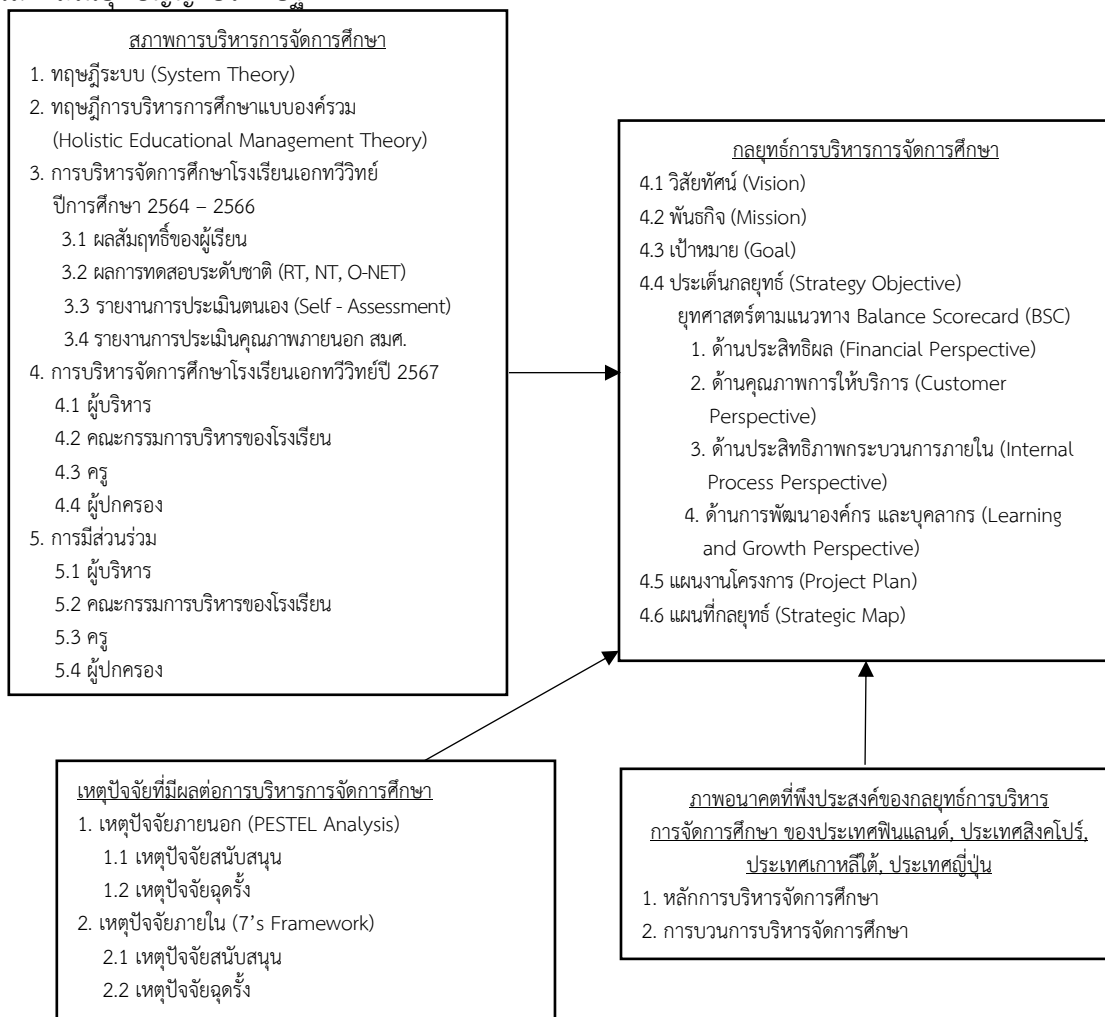
สามารถเข้าใจถึงปัจจัยภายนอกที่อาจจะมีผลต่อการดำเนินการของโรงเรียนและการตัดสินใจในการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนา นโยบายต่าง ๆ

ในการวิเคราะห์ภาพอนาคตของโรงเรียนเอกทวิวิทย์ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในระดับสากล ได้แก่ ประเทศ ฟินแลนด์ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยการศึกษาแบบเหล่านี้จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจวิธีการและกลยุทธ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในบริบทต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ หลังจากได้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ทำการ สังเคราะห์ข้อมูล และ เปรียบเทียบกับบริบทของโรงเรียนเอกทวิวิทย์ ผ่านกระบวนการ Benchmarking (Camp, 1989) ซึ่งเป็นการศึกษาคุณภาพและแนวทางปฏิบัติที่ดีจากองค์กรที่ประสบความสำเร็จในระดับสากล เพื่อค้นหาคำตอบสำคัญ เกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบันของโรงเรียน และแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐานสากลในยุค แห่งปัญญาประดิษฐ์ (AI)

สุดท้าย ในการกำหนดแนวทางกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาโรงเรียน ผู้วิจัยได้ ประมวลและสังเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จาก ทุกขั้นตอนการวิจัยผ่าน การวิเคราะห์ SWOT เพื่อจำแนก จุดแข็ง (Strengths), จุดอ่อน (Weaknesses), โอกาส (Opportunities), และ อุปสรรค (Threats) ที่มีอยู่ในโรงเรียนเอกทวิวิทย์ จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำมา พัฒนาเป็นกลยุทธ์ โดยใช้ เครื่องมือ TOWS Matrix (Weirich et al., 2013) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการ เชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูล ภายในและภายนอก ให้เกิดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์จริงในโรงเรียน TOWS Matrix คือ การใช้ข้อมูลจากการ วิเคราะห์ SWOT เพื่อสร้างกลยุทธ์ในแต่ละมุมมองที่ช่วยในการพัฒนาโรงเรียน เช่น การใช้ กลยุทธ์ SO (ใช้จุดแข็งเพื่อใช้ ประโยชน์จากโอกาส), WO (ลดจุดอ่อนเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาส), ST (ใช้จุดแข็งเพื่อรับมือกับอุปสรรค), และ WT (ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค) เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นอกจากนี้ข้อมูลจากกระบวนการ AIC (Appreciation-Influence-Control) มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการวางแผนกลยุทธ์ โดยอาศัยพลังจากการ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ซึ่งจะช่วยให้แนวทางที่ได้มีความเป็น รูปธรรม และ สามารถ นำไปปฏิบัติได้จริง การมีส่วนร่วมช่วยสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับในการดำเนินกลยุทธ์ นอกจากนี้ยังทำให้แนวทางที่ได้ สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม ในศตวรรษที่ 21 เพื่อความยั่งยืนในการพัฒนาโรงเรียนในอนาคต สำหรับ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการประชุมเชิงปฏิบัติการมาวิเคราะห์ผ่าน การวิเคราะห์ SWOT เพื่อมองเห็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในบริบทของโรงเรียน รวมถึงการใช้ TOWS Matrix ในการเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านี้เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียนให้เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในระยะ ยาว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แนวคิดระบบ (System Theory) เป็นกรอบในการศึกษาการบริหารจัดการศึกษา โดยมองโรงเรียนเป็นระบบที่มีปัจจัยภายในและภายนอกส่งผลต่อกัน นอกจากนี้ยังมีการใช้ทฤษฎีการบริหารการศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Educational Management Theory) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทุกด้านขององค์กรทั้งในเชิงวิชาการ การบริหารบุคลากร และการพัฒนานักเรียน การวิเคราะห์ PESTEL และ 7-S Framework ถูกใช้เพื่อประเมินปัจจัยภายนอกและองค์ประกอบภายในของการบริหารโรงเรียน สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ ใช้ Balanced Scorecard (BSC) ครอบคลุมมิติทางการเงิน ลูกค้า กระบวนการภายใน และการเรียนรู้และเติบโต พร้อมกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์และแผนที่ยุทธศาสตร์ เพื่อยกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลในยุคปัญญาประดิษฐ์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกทวิวิทย์สู่สากลในยุคปัญญาประดิษฐ์ พบว่า

1. วิสัยทัศน์โรงเรียน

โรงเรียนเอกทวิวิทย์มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาในยุคปัญญาประดิษฐ์ ผ่านการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับคุณธรรมและอัตลักษณ์ไทย พร้อมสร้างพลเมืองโลกที่มีความสามารถในการแข่งขันและปรับตัวในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน

2. พันธกิจโรงเรียน

2.1 พัฒนาหลักสูตรสู่มาตรฐานสากล ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและบูรณาการ STEAM เพื่อเตรียมผู้เรียนสำหรับอนาคต

2.2 ใช้ AI และเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วย AI พัฒนากิจกรรมที่เน้นการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์

2.3 ยกระดับครูสู่ความเป็นมืออาชีพ พัฒนาทักษะด้าน ICT และ AI ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมการสอน

2.4 พัฒนาทักษะภาษาและความเข้าใจวัฒนธรรม ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษและจีน พร้อมปลูกฝังความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2.5 สร้างระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ใช้ PDCA และ AI เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

2.6 พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย พร้อมบรรยากาศส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

2.7 ส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม พร้อมสร้างเครือข่ายกับองค์กรระดับชาติและนานาชาติ

2.8 พัฒนาคุณธรรมและความเป็นพลเมืองโลก ปลูกฝังความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และเตรียมผู้เรียนสู่สังคมพหุวัฒนธรรมอย่างมีความสุข

3. เป้าหมาย

3.1 นักเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการและทักษะสากล คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และสื่อสารได้อย่างน้อยสองภาษา พร้อมสำหรับอนาคต

3.2 นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และปรับตัวได้ในสังคมที่หลากหลาย

3.3 นักเรียนมีสุขภาพที่ดีและจิตใจมั่นคง ดูแลสุขภาพกายและใจ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง และใส่ใจสิ่งแวดล้อม

3.4 ครูและบุคลากรมีความเชี่ยวชาญและสมรรถนะระดับสากล ใช้เทคโนโลยี AI และนวัตกรรมการสอน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.5 โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการตัดสินใจ

3.6 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสร้างแรงบันดาลใจ

3.7 ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครอง ชุมชน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

4. กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกทวีวิทย์สู่สากลในยุคนวัตกรรมประดิษฐ์

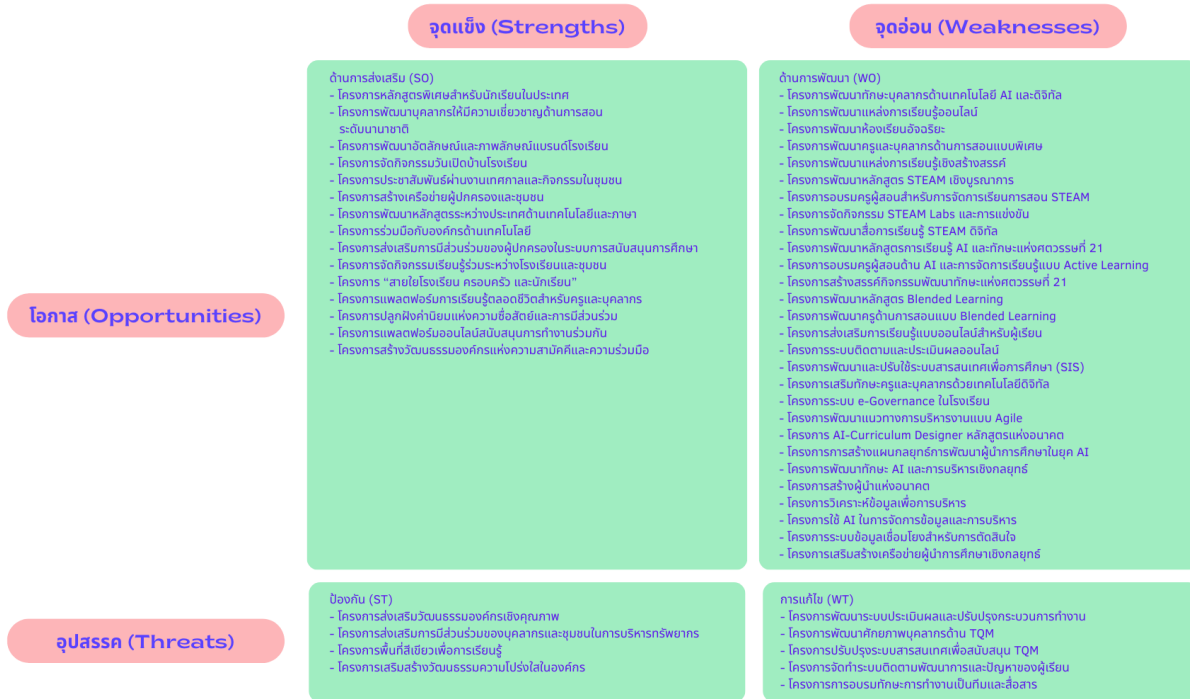
กลยุทธ์ที่ 1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อความยั่งยืนทางการศึกษา ด้านประสิทธิผล (Financial Perspective)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล ด้านคุณภาพการให้บริการ (Customer Perspective)

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective)

กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร (Learning and Growth Perspective)

จากข้อมูลโครงการทั้งหมด รวบรวมประเด็นกลยุทธ์เพื่อนำสู่การปฏิบัติ มากำหนดองค์ประกอบของ กลยุทธ์ตามแนวทาง Balance Scorecard (BSC) ทั้ง 4 มิติ ผู้ร่วมวิจัยได้วิเคราะห์และร่วมกันสร้างตาราง โดยคำนึงถึง จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และ อุปสรรค (Threats)

ภาพที่ 2 TOWS Matrix จากการวิเคราะห์ SWOT ของโรงเรียนเอกทวีวิทย์

ออกแบบ Time Line ของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในแผนระยะยาว 4-5 ปี โดยจัดลำดับความสำคัญและแบ่งออกเป็น 4 ระยะเวลาใหญ่ๆ ได้แก่ ปีที่ 1-2 (การเริ่มต้นและการพัฒนา), ปีที่ 2-3 (การเสริมสร้างและการดำเนินงาน), ปีที่ 3-4 (การประเมินผลและปรับปรุง), และ ปีที่ 4-5 (การเสริมสร้างความยั่งยืนและการขยายผล)

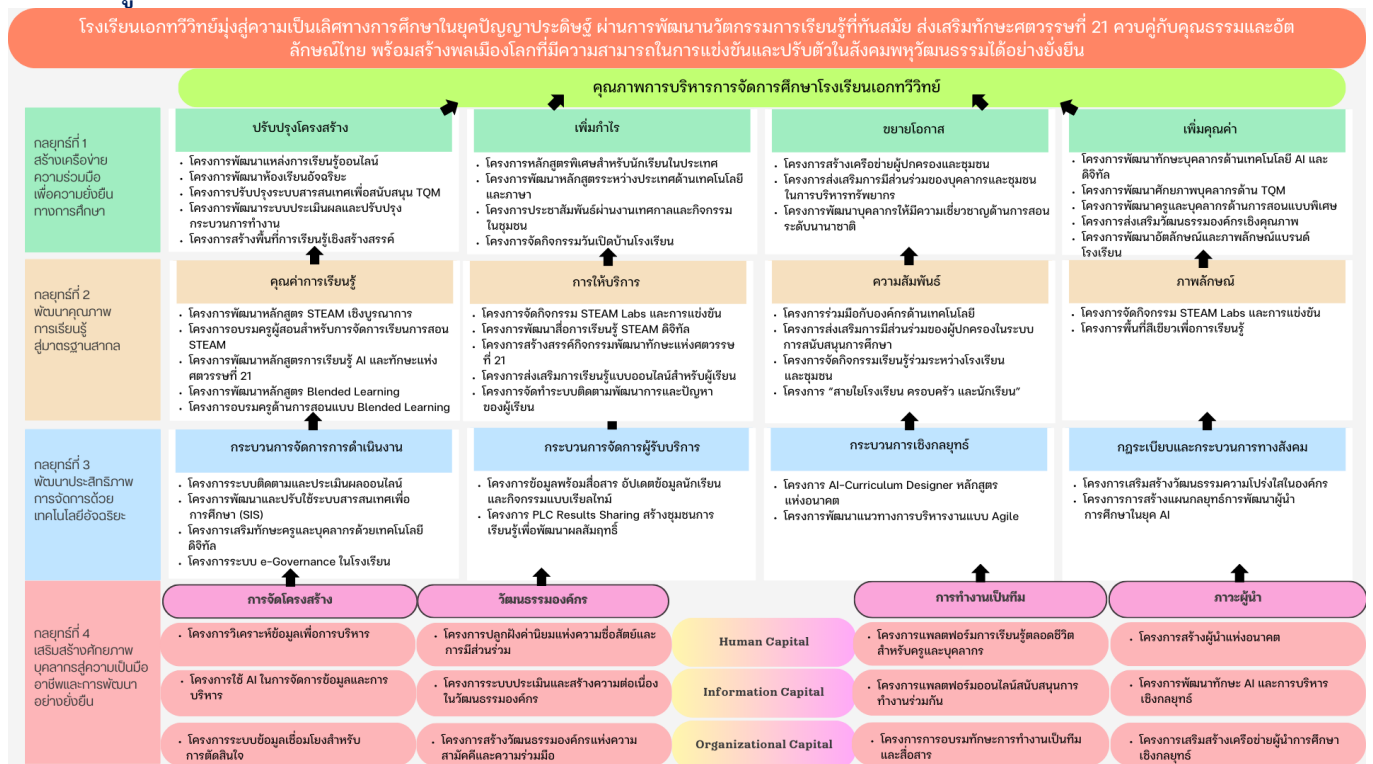

ภาพที่ 3 Timeline ของการดำเนินงาน แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

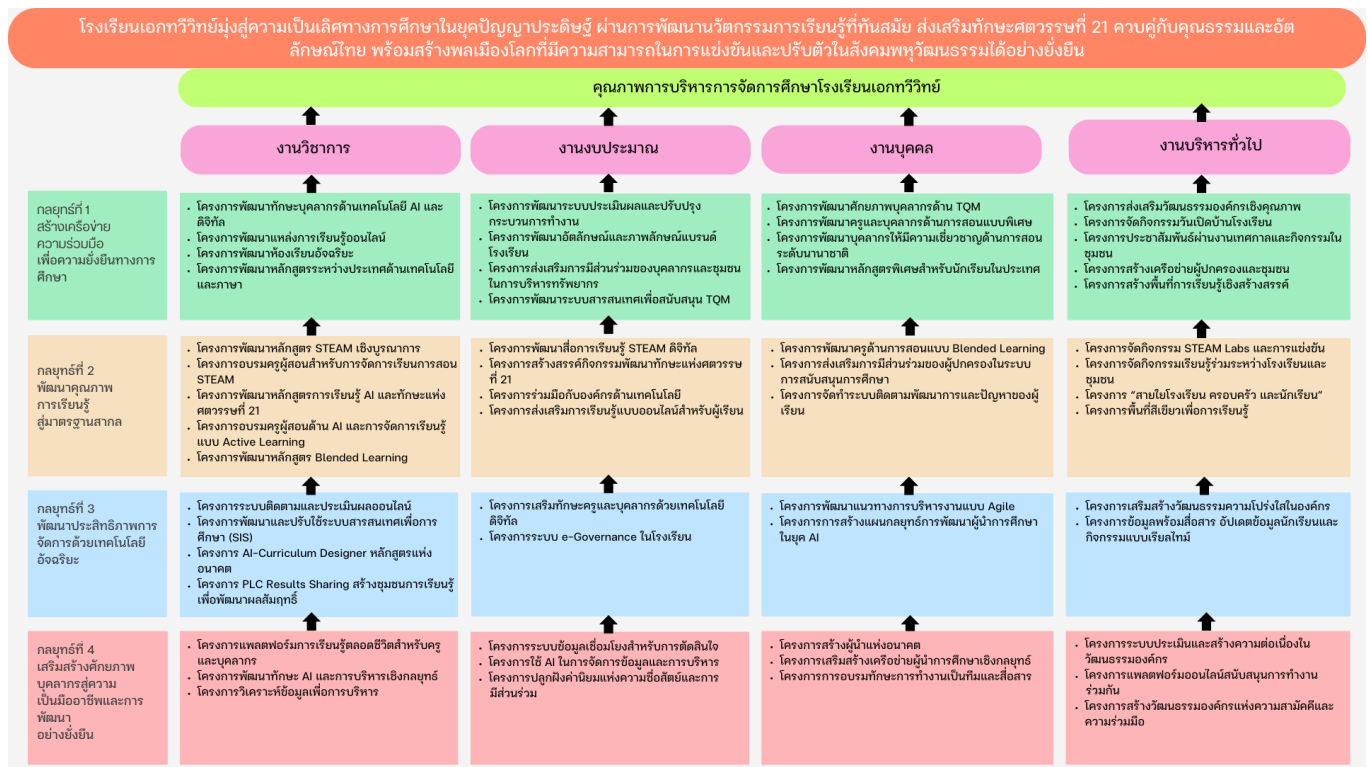
อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนเอกทวีวิทย์มีการกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาในยุค AI โดยอิงกรอบแนวคิด Balanced Scorecard (BSC) เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (สุภาพร แซ่ลี, 2564; Laukkanen, 2020) จากกลยุทธ์ทั้งหมด มี 3 ประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนาทุนมนุษย์ โรงเรียนมุ่งพัฒนาและเสริมศักยภาพของครูและผู้บริหารให้สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ซึ่งแนวทางนี้สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถองค์กรอย่างยั่งยืน (Suhardi, Nasution, & Ginting, 2022) ที่เน้นการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและการประเมินผลในมิติสำคัญ 2) กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการภายใน โรงเรียนได้นำ AI มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารจัดการภายใน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์องค์กรที่มุ่งสู่มาตรฐานสากลในยุค AI 3) กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วมผ่าน AIC: โรงเรียนประยุกต์ใช้กระบวนการ AIC (Appreciation, Influence, Control) ควบคู่กับ BSC เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยให้การบริหารจัดการมีความยืดหยุ่น และเกิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ยงยุทธ สงพะโยม, 2565) ที่เสนอว่า การใช้ BSC ควบคู่กับ AIC สามารถเพิ่มศักยภาพของโรงเรียนในการบริหารจัดการเปลี่ยนแปลงและสร้างการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในทุกขั้นตอน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 4 กำหนดองค์ประกอบของกลยุทธ์ตามแนวทาง Balance Scorecard (BSC) ทั้ง 4 ด้าน

ภาพที่ 5 กลยุทธ์ตามแนวทาง Balance Scorecard (BSC) ทั้ง 4 ด้าน สัมพันธ์กับการบริหารงานโรงเรียน 4 ฝ่าย

จากภาพที่ 4 และ ภาพที่ 5 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัยนี้ ชี้ให้เห็นว่า การบริหารจัดการโรงเรียนเอกทวีวิทย์สู่มาตรฐานสากลในยุคปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต้องอาศัยการบูรณาการ Balanced Scorecard (BSC) กับ AIC Model เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารที่มีทั้งความสมดุล ความยั่งยืน และความยืดหยุ่น โดยงานวิจัยนี้ได้พัฒนาแนวทางใหม่ในการนำ AI มาใช้ในการบริหารโรงเรียน ผ่านกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่อิง 4 มิติของ BSC ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านผู้รับบริการ ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนาองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารงาน 4 ฝ่ายหลักของโรงเรียน ในขณะเดียวกัน การประยุกต์ใช้ AIC Model ที่ประกอบด้วยกระบวนการ Appreciation, Influence, และ Control ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมออกแบบกลยุทธ์ และปรับเปลี่ยนการบริหารให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี AI ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว องค์ความรู้นี้จึงเป็นการพัฒนาแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา โดยการบูรณาการ AI-Based Management เข้ากับ BSC-AIC Integrated Strategy ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีเป้าหมายมุ่งสู่มาตรฐานสากลในยุคเทคโนโลยี ได้ใช้เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีส่วนร่วม และยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกทวีวิทย์สู่มาตรฐานสากลในยุคปัญญาประดิษฐ์” มุ่งเน้นการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการที่สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัลและเทคโนโลยี AI โดยอาศัยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (AIC Model) ร่วมกับแนวคิด Balanced Scorecard (BSC) ในการวางแผนกลยุทธ์ที่ครอบคลุมทั้ง 4 มิติหลัก ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านผู้รับบริการ ด้านกระบวนการภายใน และด้านการพัฒนาองค์กร ทั้งนี้ ได้มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีระบบ (System Theory) และกรอบแนวคิดการบริหารจัดการการศึกษาแบบมีส่วนร่วมควบคู่กัน เพื่อสร้างแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นอกจากนี้ยังมีการใช้ทฤษฎีการบริหารการศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Educational Management Theory) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทุกด้านขององค์กรทั้งในเชิงวิชาการ การบริหารบุคลากร และการพัฒนานักเรียน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่พัฒนาและนำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกทวีวิทย์ในช่วงปีการศึกษา 2564–2566 ส่งผลให้โรงเรียนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ในหลากหลายมิติ ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารภายใน ที่มีความเป็นระบบ มีความชัดเจนในกระบวนการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชน ที่เพิ่มขึ้นจากการใช้ AIC Model และ ด้านการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ที่สามารถดำเนินการได้อย่างยืดหยุ่นและทันสถานการณ์ นอกจากนี้ ยังมีการจัดระบบการบริหารจัดการ 5 ขั้นตอนอย่างชัดเจน ได้แก่ การวางแผน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การสนับสนุนการดำเนินงาน การนิเทศติดตามผล และการประเมินผลและปรับปรุง ซึ่งทั้งหมดนี้ทำให้การบริหารงานมีทิศทางเดียวกัน เชื่อมโยงจากระดับนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา โรงเรียนใช้การวิเคราะห์ PESTEL ในการประเมินปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายรัฐ เทคโนโลยี หรือการเปลี่ยนแปลงของสังคม ขณะเดียวกันใช้ McKinsey 7-S Framework และ SWOT Analysis เพื่อประเมินภายในองค์กร และนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการออกแบบกลยุทธ์เชิงรุก ภาพอนาคตของโรงเรียนภายใต้กลยุทธ์นี้ คือ การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยี AI เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และพัฒนาทักษะครูในด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอน พร้อมทั้งขับเคลื่อนการเรียนรู้แบบ Active Learning และ STEM Education ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสร้างความร่วมมือกับชุมชนและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาและปรับใช้จากการวิจัยนี้ มีความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาในโรงเรียนเอกชนวิทย์ได้อย่างเป็นระบบ โดยมีความยืดหยุ่นในการรับมือกับความท้าทายของยุค AI และมีศักยภาพในการนำโรงเรียนไปสู่มาตรฐานสากลได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงรายควรสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ควรออกแบบระบบการประเมินผลสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับแนวทางสากล

1.2 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ควรจัดทำแผนพัฒนาครูที่เน้นการใช้เทคโนโลยี การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการปรับตัวเข้าสู่ยุค AI นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการควรจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารและจัดการเรียนการสอนในทุกระดับอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

1.3 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ควรสนับสนุนและกำกับให้โรงเรียนในสังกัดนำแนวทางการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์มาใช้ โดยส่งเสริมการประยุกต์ใช้เครื่องมืออย่าง Balanced Scorecard (BSC) และกระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC เพื่อให้โรงเรียนสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ที่ชัดเจนสอดคล้องกับการพัฒนาในระดับสากล

1.4 โรงเรียนควรจัดทำนโยบายด้านการประยุกต์ใช้ AI เพื่อการศึกษาอย่างชัดเจน ครอบคลุมการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการติดตามผล พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรและระบบประเมินผลที่มีคุณภาพตามมาตรฐานชาติและนานาชาติ รวมถึงวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในระยะยาว โดยบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.5 ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับยุค AI โดยจัดกิจกรรมอบรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ที่มี AI เป็นเครื่องมือสนับสนุนการวิเคราะห์และออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละคน ครูควรเปิดรับแนวคิดใหม่และเรียนรู้การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการเปิดพื้นที่ให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โรงเรียนควรจัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

1.6 โรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้วางแผนกลยุทธ์เชิงระบบ โดยใช้ Balanced Scorecard (BSC) เป็นกรอบกำหนดเป้าหมาย และใช้กระบวนการ AIC เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย การประยุกต์ใช้ AI ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการสอน แล้วจึงพัฒนาไปสู่การใช้ระบบอัตโนมัติในการบริหารจัดการ ควบคู่กับการส่งเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีให้กับครูและผู้บริหาร เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนและทันต่อยุคสมัย

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทดลองใช้กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ในบริบทของโรงเรียนจริงอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถประเมินได้ว่ากลยุทธ์ดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงใดในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในยุค AI

2.2 ควรมีการศึกษามลกระทบของการใช้กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นในเชิงลึก โดยเน้นที่การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างรอบด้าน อาทิ การเปลี่ยนแปลงในด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ความมีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนของครู และประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการภายในโรงเรียน นอกจากนี้ ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสะท้อนมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางในการยกระดับศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษา ทั้งในด้านการปรับตัวต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในยุค AI อย่างต่อเนื่อง เช่น ทักษะดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการสอน การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ รวมถึงทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

2.4 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการธำรงรักษาและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล วัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมคุณธรรม ความร่วมมือ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และนวัตกรรมจะเป็นรากฐานสำคัญในการปรับตัวและสร้างความเข้มแข็งภายในองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิม จักรชุม. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 11(2), 129-143.
- ประเวศ เวชชะ และ ไพโรจน์ ด้วนนคร. (2566). *แนวคิด หลักการและทฤษฎีการบริหารจัดการ: การประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษายุคปัญญาประดิษฐ์*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ประเวศ เวชชะ. (2566). *การออกแบบการวิจัย*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ยงยุทธ สงพะโยม. (2565). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่*. (ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ศิริวรรณ แก้วมูล และ สุศักดิ์ สุนทร. (2566). แนวทางการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการศึกษา. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 12(1), 1-15.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). *ศธ. สยายปีกสู่เวทีโลก มุ่งเป้ายกระดับการศึกษาด้วย AI พร้อมสร้างความตระหนักรู้แก่เยาวชนในการปกป้องสิ่งแวดล้อม*. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th/ศธ-สยายปีก/>.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2560 – 2564*. สืบค้นจาก https://opec.go.th/uploads/2023/plan/20230105_144543_837_3-1.pdf.
- สุภาพร แซ่ลี. (2564). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการศึกษาผ่าน Balanced Scorecard ในโรงเรียนเอกชนกรุงเทพฯ. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 28(1), 75-91.

- โสภณ แยมกสิน. (2567). *PESTEL Analysis คืออะไร*. สืบค้นจาก <https://www.sophony.co/strategy/pestel-analysis-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3/>.
- Abares, A., & Contreras, M. (2022). Adapting the Balanced Scorecard for public education systems: Lessons from Colombia. *Educational Management Administration & Leadership*, 50(4), 603-619.
- Aguilar, F. J. (1967). *Scanning the business environment*. London: Macmillan.
- Baker, T., & Palmer, G. (2021). Participatory planning in education: A case study of collaborative school improvement processes. *Journal of Educational Administration*, 59(2), 134-150.
- Bangkok Bank InnoHub. (2023). *การใช้ AI ในระบบการศึกษา: โอกาสและความท้าทายที่มหาวิทยาลัยกำลังเผชิญ*. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbankinnohub.com/th/how-universities-respond-to-the-rise-of-ai/>.
- Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to Corona Virus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 1-6.
- Bryman, A. (2016). *Social research methods*. (5th ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Camp, R. C. (1989). *Benchmarking: The search for industry best practices that lead to superior performance*. New York: Productivity Press.
- Chmielewska, M., Stępień, K., & Deptała, A. (2021). Evaluating Organizational Performance of Public Hospitals using the McKinsey 7S Framework. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(23), 12345.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques*. (3rd ed.). New Jersey: John Wiley & Sons.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. (5th ed.). Washington DC: Sage Publications.
- Laukkanen, R. (2020). The Finnish education strategy and its success: A case study. *International Journal of Educational Policy*, 32(2), 159-175.
- Organization Development: An International Institute (ODII). (2015). *Welcome to the creative power of AIC from Purpose to Power to Leadership*. Retrieved from <https://www.odii.com/index.php>.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. (4th ed.). Washington DC: SAGE Publications.
- Smith, R. L., & Johnson, A. E. (2022). Enhancing school planning through participatory approaches: Evidence from a multi-school study. *International Journal of Educational Management*, 36(1), 47-62.
- Sota, C. (2018). *Appreciation-Influence-Control (A-I-C)*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/325854620_Appreciation-Influence-Control_A-I-C.
- Suhardi, B., Nasution, M. L., & Ginting, S. (2022). Transformational strategy and business performance in SMEs: An empirical study from Indonesia. *International Journal of Business and Management*, 17(3), 45-59.
- Waterman, R., Peters, T., & Phillips, J. (1977). Structure is not organization. *Business Horizons*, 20(3), 61-73.
- Wehrich, H., Cannice, M. V., & Koontz, H. (2013). *Management: A global, innovative, and entrepreneurial perspective*. (14th ed.). New York: McGraw-Hill.